

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupen JUDr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D., advokátem, se sídlem Bašty 8, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 12. 2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2012, č. j. 41 Ad 75/2011 - 15,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba a o náhradě nákladů řízení rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Žalobou ke krajskému soudu stěžovatel napadal rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 8. 12. 2011, č. j. X1, kterým žalovaná námitky proti prvoinstančnímu rozhodnutí zamítla a napadené prvoinstanční rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2011, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o starobní důchod z důvodu nesplnění podmínek § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, potvrdila. Stěžovatel v námitkách podaných žalované namítal, že dobu pojištění od 1. 5.

1989 do 1. 5. 1992 má potvrzenu na základě čestného prohlášení dvou svědků, a uváděl, že v tomto období byl veden jako umělec u PKS a u společnosti Pragokoncert. Žalovaná v rozhodnutí o námitkách uvedla, že na základě čestného prohlášení pana V. S. nelze jednoznačně určit konkrétní období, ve kterém měl stěžovatel vykonávat uměleckou činnost. Svědek také nebyl zaměstnancem stejné společnosti jako stěžovatel, nebyli v rodinném ani jinak blízkém vztahu, pouze se v blíže neurčených časových intervalech nahodile setkávali při spolupráci. Toto čestné prohlášení tedy není možné brát jako relevantní svědectví jednoznačně prokazující dobu pojištění stěžovatele. Žalovaná tedy dospěla k závěru, že stěžovatel nedoložil věrohodná prohlášení dvou svědků a nevyhověl tak požadavkům § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, proto nelze uvedenou dobu pojištění stěžovateli zhodnotit.

[2] Krajský soud odůvodnil svoje rozhodnutí tak, že prohlášení pana V. S. neprokazuje dobu pojištění od 1. 5. 1989 do 1. 5. 1992, neboť svědek nepůsobil pod Pragokoncertem ale pracoval jako technik hudební skupiny Bacily v Severočeském kulturním středisku v Ústí nad Labem a se stěžovatelem spolupracoval při častých kulturních akcích. Podle názoru soudu člověk, který nepracoval se stěžovatelem v uvedeném období ve stejné organizaci, pouze s ním spolupracoval při různých kulturních akcích a vykonával zcela jinou profesi, nemůže skutečnost, že stěžovatel působil pod Pragokoncertem jako výkonný umělec, dosvědčit. Druhý svědek, V. V., působil od 1. 5. 1989 do 30. 9. 1990 jako zvukař pod PKS a následně do konce roku 1992 již byl osobou samostatně výdělečně činnou. Podle názoru krajského soudu také nemůže potvrdit, zda stěžovatel působil jako kaskadér pod Pragokoncertem v období od 1. 5. 1989 do 1. 5. 1992, když pod pragokoncertem sám nepůsobil. Pokud se jedná o prohlášení svědka A. H., tento svědek tvrdil, že stěžovatel působil jako člen kaskadérské skupiny filmových kaskadérů Barandero v období roku 1989 a 1990. Svědek sám byl v této době vedoucím skupiny. Krajský soud uvedl, že na tomto prohlášení není ani úředně ověřený podpis svědka a není tak najisto postaveno, že uvedené prohlášení skutečně sepsal a podepsal, navíc prohlášení nepotvrzuje období let 1991 a 1992. Uvedené prohlášení nemá potřebné náležitosti, aby bylo možno najisto postavit, že stěžovatel v letech 1989 a 1990 působil jako člen skupiny filmových kaskadérů Barandero pod Pragokoncertem.

[3] Krajský soud uzavřel, že stěžovateli se nepodařila na základě prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod tvrzená doba pojištění prokázat.

II. Kasační stížnost

[4] Proti tomuto rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností ze dne 16. 5. 2012. V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že uplatňuje stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel ve své kasační stížnosti tvrdí, že z jeho podání v rámci správního a následně i soudního řízení je zřejmé, že navrhoval svědeckou výpověď pana V. S. a pana V. V. k prokázání doby pojištění v období od 1. 5. 1989 do 1. 5. 1992. Ačkoliv ani správní orgán ani soud důkaz svědeckou výpovědí neprovedl, soud přesto v odůvodnění napadeného rozsudku případný obsah svědecké výpovědi hodnotí.

[6] V kontextu zásadních společenských změn v období 1989 - 1992, které se rovněž dotýkaly činnosti svobodných umělců, nelze po stěžovateli požadovat, aby dokládal dobu pojištění listinnými důkazy a potvrzeními od již zaniklé organizace. Stěžovatel nabídl za daného stavu jediné možné důkazy - svědecké výpovědi. Neprovedení těchto svědeckých výpovědí je podle názoru stěžovatele výrazem přílišného formalismu a nepřiměřené tvrdosti. Za daného stavu stěžovateli nezbývá žádný důkazní prostředek, kterým by prokázal, že skutečně působil jako člen skupiny filmových kaskadérů Barandero pod Pragokoncertem a že doba této činnosti má být započítána jako doba pojištění. Potřebné archivní materiály byly zničeny při povodních v roce 2002. Za situace, kdy jsou možné důkazní prostředky velmi omezené, je nepřijatelné, aby vůbec nebyl proveden navrhovaný důkaz svědeckými výpověďmi.

[7] Podle názoru stěžovatele tedy řízení bylo stiženo vadou spočívající v tom, že ani správní orgán ani soud neprovedli pro posouzení věci zcela zásadní důkaz. Teprve po tom, co bude proveden důkaz svědeckými výpověďmi, bude možno i tento důkaz hodnotit a následně ve věci rozhodnout.

[8] Závěrem stěžovatel navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu napadeného kasační stížností a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila podáním ze dne 6. 9. 2012, ve kterém pouze uvedla, že nemá výhrady k rozsudku krajského soudu, jímž byla žaloba stěžovatele zamítnuta, a proto nevyužívá možnosti podrobněji se vyjádřit ke kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je též zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s).

[11] Nejvyšší správní soud nejprve zohlednil skutečnost, že podle rozhodnutí žalované ze dne 3. 8. 2012, č. j. 480 620 189, došlo ke zvýšení starobního důchodu stěžovatele v důsledku započtení nově prokázané doby pojištění, a učinil dotaz na stěžovatele, zda i za této situace na kasační stížnosti trvá. Stěžovatel soudu sdělil podáním ze dne 20. 9. 2012, že na kasační stížnosti stále trvá, neboť vydaným rozhodnutím žalované nebylo stále dostatečně zohledněno období let 1989 - 1992, kdy byl stěžovateli starobní důchod neprávem odepřen.

[12] Stěžovatel kromě vad řízení před správním orgánem (tvrzené neprovedení důkazu svědeckými výpověďmi), což je tvrzená vada řízení před správním orgánem podřaditelná pod stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tvrdí také vadu řízení před soudem (neprovedení důkazů svědeckými výpověďmi v řízení před soudem), což je tvrzená vada řízení před soudem podřaditelná pod stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d).

[13] Pokud jde o stěžovatelovu námitku, že správní orgán neprovedl důkaz svědeckými výpověďmi již ve správním řízení, je třeba konstatovat, že tuto námitku uplatnil stěžovatel až v kasační stížnosti. Podle ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. *„kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.“* Nejvyšší správní soud odkazuje na svou předcházející judikaturu, zejména na rozsudek č. j. 2 Azs 134/2005 - 43 ze dne 28. 7. 2005, ze kterého se podává, že *„důvody kasační stížnosti lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech formulovány v žalobních bodech [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření, a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány. To platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody mohl stěžovatel v žalobě či jejím včasném rozšíření uplatnit.“*

[14] Vzhledem k tomu, že námitky ohledně neprovedení důkazu svědeckou výpovědí ve správním řízení stěžovatel neuplatnil v žalobě ke krajskému soudu, nejedná se o přípustně uplatněnou námitku v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud se tedy touto námitkou stěžovatele věcně nezabýval.

[15] Toliko obiter dictum Nejvyšší správní soud poukazuje na ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, které předpokládá prokazování dob pojištění v případech, kdy je nelze prokázat jinak, čestným prohlášením žadatele a nejméně dvou svědků, nikoliv svědeckou výpovědí.

[16] K námitce stěžovatele, že krajský soud neprovedl důkaz svědeckými výpověďmi pana V. S. a V. V. k prokázání sporné doby pojištění je třeba konstatovat, že stěžovatel ve své žalobě ke krajskému soudu ze dne 29. 12. 2011 soudu nenavrhoval provedení důkazu svědeckou výpovědí jmenovaných. Stěžovatel v žalobě uvedl: *„Navrhuji přezkoumání všech dokumentů, hlavně svědectví, protože nikdo nebyl schopen mně vysvětlit odůvodnění o zamítnutí rozhodnutí, že toto potvrzení může vydat pouze „spoluúčastnická organizace“.“* Z této formulace nevyplývá návrh na pro vedení důkazu svědeckými výpověďmi jmenovaných a krajský soud také (jak je patrno z odůvodnění jeho rozsudku) tuto formulaci takovým způsobem neinterpretoval. Stěžovatel navrhoval přezkoumání *dokumentů* a konkrétně jmenoval *hlavně svědectví*, z čehož nelze dovodit nic jiného, než že stěžovatel navrhoval přezkoumání čestného prohlášení svědků obsaženého ve správním spise. V těchto intencích také postupoval krajský soud, když v odůvodnění rozhodnutí pouze hodnotil důkazní hodnotu čestných prohlášení obsažených ve spise. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že by soud hodnotil obsah svědecké výpovědi, aniž by ji provedl jako důkaz.

[17] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalované nenáleží právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (srov. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu